

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa przedmiotu: **Łotwa i Estonia w XX-XXI wieku (ST2)**
2. Kod przedmiotu: 8-LiE-12uST2
3. Rodzaj zajęć: fakultatywny, **obowiązkowy w ramach bloku modułów**
4. Kierunek studiów: **Wschodoznawstwo**
5. Poziom studiów: **II stopień**
6. Profil studiów: **ogólnoakademicki**
7. Rok studiów: **I rok**
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin: **15 h wykładu**
9. Liczba punktów ECTS: **2**
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia: **Krzysztof Pietkiewicz, prof. dr hab., pietka@amu.edu.pl**
11. Język wykładowy: **polski**
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): **nie**

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu: poznanie przez studenta podstawowej faktografii i pojęć z zakresu najnowszej historii Łotwy i Estonii, poznanie podstawowej historiografii polskiej, łotewskiej i estońskiej i nabycie umiejętności szukania wiedzy w różnych źródłach, rozumienia procesów kształtujących tożsamość narodową narodów ujarzmionych przez ZSRR, umiejętności oceny wiarygodności i selekcji wiadomości, odpowiedzialności za słowo.
2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują): brak
3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
LEW_01	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu terminologię z zakresu historii i historiografii, odnoszącą się do historii Łotwy i Estonii w XX i XXI wieku	K_W01
LEW_02	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu uwarunkowania procesów kształtowania się nowoczesnego narodu litewskiego oraz ich wpływ na współczesne stosunki Łotwy i Estonii z innymi państwami	K_W06, K_W07
LEW_03	Potrafi wyszukać, dokonać analizy, oceny, selekcji i integracji informacji dotyczących historii najnowszej Łotwy i Estonii w zasobach informacji pisanych i elektronicznych i przedstawiać je na różnych poziomach percepcji	K_U01, K_U02, K_U03
LEW_04	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	K_K01

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Wyodrębnienie Inflant w średniowieczu ich dzieje i wpływ na nowoczesne losy Łotyszy i Estończyków	LEW_01, LEW_02, LEW_03, LEW_04
Powstanie państwa łotewskiego, jego dzieje społeczno-polityczne w okresie międzywojennym (1920-1940)	LEW_01, LEW_02, LEW_03, LEW_04
Powstanie państwa estońskiego, jego dzieje społeczno-polityczne w okresie międzywojennym (1920-1940)	LEW_01, LEW_02, LEW_03, LEW_04
Łotwa i Estonia w okresie okupacji niemieckiej 1941-1945	LEW_01, LEW_02, LEW_03, LEW_04
Przemiany w ZSRR i rola Łotwy i Estonii w rozbudzeniu ruchów niepodległościowych narodów ujarzmionych	LEW_01, LEW_02, LEW_03, LEW_04
Łotwa i Estonia w strukturach europejskich i NATO	LEW_01, LEW_02, LEW_03, LEW_04
Poglądy najnowszej historiografii na nowożytnie dzieje Łotwy i Estonii i ich wpływ na kształtowanie tożsamości narodowej.	LEW_01, LEW_02, LEW_03, LEW_04

5. Zalecana literatura:

- Bleiere Daina, Butulis Ilgvars, Zunda Antonijs, Stranga Aivars, Feldmanis Inesis, *Latvijas vēsture: 20. Gadsimts, „Jumava”*, Rīga, 2005. Wydawnictwo to dostępne jest w przekładzie angielskim tego samego wydawnictwa: *History of Latvia the 20th Century, Jumava, Riga 2006*; *История Латвии XX век, Рига 2005*.
- Eberhardt P., *Problematyka narodowościowa Estonii*, Warszawa 1997.
- Eberhardt P., *Problematyka narodowościowa Łotwy*, Warszawa 1998.
- Laar M., *Estoński cud*, Warszawa 2006
- Lewandowski J., *Historia Estonii*, Wrocław 2002.
- *Rosyjskojęzyczni na Łotwie i w Estonii*, Prace OSW, nr 14, VIII 2004, s.42-57
- Teichmann E., *Nowe pogranicze Europy: Litwa, Łotwa, Estonia*, Warszawa 2003
- Zieliński J., *Systemy konstytucyjne Łotwy. Estonii i Litwy*, Warszawa 2000.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	X
Dyskusja	
Praca z tekstem	X
Metoda analizy przypadków	
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	LEW_01	LEW_02	LEW_03	LEW_04
	Egzamin pisemny			
Egzamin ustny	X	X	X	X
Egzamin z „otwartą książką”				
Kolokwium pisemne				
Kolokwium ustne				
Test				
Projekt				

Esej				
Raport				
Prezentacja multimedialna				
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)				
Portfolio				
Inne (jakie?) -				
...				

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		15
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	
	Czytanie wskazanej literatury	30
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	15
	Inne (jakie?) -	
	...	
SUMA GODZIN		60
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		2

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

bardzo dobry (bdb; 5,0): znakomite opanowanie faktografii z zakresu historii Łotwy i Estonii w XX-XXI wieku. Umiejętność sformułowania zwartej, spójnej, umocowanej teoretycznie wypowiedzi na temat historii Łotwy i Estonii w XX-XXI wieku, będącej wysoce świadomą refleksją w znakomitym języku naukowym.

dobry plus (+db; 4,5): bardzo dobre opanowanie faktografii z zakresu historii Łotwy i Estonii w XX-XXI wieku. Umiejętność sformułowania zwartej, spójnej, umocowanej teoretycznie wypowiedzi na temat historii Łotwy i Estonii w XX-XXI wieku, będącej świadomą refleksją w bardzo dobrym języku naukowym.

dobry (db; 4,0): dobre opanowanie faktografii z zakresu historii Łotwy i Estonii w XX-XXI wieku. Umiejętność sformułowania zwartej, spójnej, umocowanej teoretycznie wypowiedzi na temat historii Łotwy i Estonii w XX-XXI wieku, będącej świadomą refleksją w dobrym języku naukowym.

dostateczny plus (+dst; 3,5): dobre opanowanie faktografii z zakresu historii Łotwy i Estonii w XX-XXI wieku. Umiejętność sformułowania zwartej, spójnej, umocowanej teoretycznie wypowiedzi na temat historii Łotwy i Estonii w XX-XXI wieku, będącej świadomą refleksją w poprawnym języku naukowym.

dostateczny (dst; 3,0): elementarne opanowanie faktografii z zakresu historii Łotwy i Estonii w XX-XXI wieku. Umiejętność sformułowania zwartej, spójnej, poprawnej językowo wypowiedzi na temat historii Łotwy i Estonii w XX-XXI wieku.

niedostateczny (ndst; 2,0): nieznanostwo faktografii z zakresu historii Łotwy i Estonii w XX-XXI wieku. Nieumiejętność sformułowania zwartej, spójnej, poprawnej językowo wypowiedzi na temat historii Łotwy i Estonii w XX-XXI wieku.

Pytania do egzaminu ustnego z przedmiotu Łotwa i Estonia w XX–XXI wieku

1. Zarys dziejów Inflant od XIII do początku XX w.
 - a. periodyzacja dziejów Inflant.
 - b. Inflanty pod panowaniem Zakonu.
 - c. Inflanty pod panowaniem Rzeczypospolitej i Szwecji.
 - d. Specjalny status Inflant w Imperium Rosyjskim
2. Gubernie bałtyckie u progu XX w.
 - a. przebudzenie narodowe Łotyszy i Estończyków.
 - b. estoński ruch narodowy.
 - c. wpływ rewolucji 1905 r. na rozwój życia narodowego Łotyszy i Estończyków.
3. Powstanie państwa Łotewskiego w 1918 r.
 - a. Rewolucja bolszewicka i deklaracja niepodległości
 - b. Wojna o wyzwolenie Łotwy.
 - c. Konstytucja Łotwy
4. Powstanie państwa estońskiego w 1918 r.
 - a. rewolucja rosyjska i akt 23 II 1918 r..
 - b. okupacja niemiecka i wojna wyzwolenicza Estonii.
 - c. rozmowy pokojowe i uznanie międzynarodowe Estonii i Łotwy.
4. Łotwa w okresie międzywojennym (1920-1940).
 - a. periodyzacja okresu.
 - b. system autorytarny Ulmanisa.
5. Estonia w okresie międzywojennym (1920-1940).
 - a. periodyzacja okresu.
 - b. system autorytarny K. Pätsa.
6. Wcielenie Łotwy i Estonii do ZSRR (1940-1941).
 - a. pat Ribbentrop-Mołotow i jego skutki
 - b. Okupacja radziecka, wcielenie republik bałtyckich do ZSRR.
 - c. reformy polityczne i społeczno-gospodarcze w tym okresie, deportacje.
7. Okupacja hitlerowska (1941-1944).
 - a. problem kolaboracji Bałtów z Niemcami.
 - b. holocaust na terenie Łotwy i Estonii.
 - c. Walki i Łotwę i Estonie 1944-1945.
8. Estonia i Łotwa w ZSRR (1944-1990).
 - a. periodyzacja tego okresu.
 - b. sowietyzacja republik bałtyckich, druga deportacja kolektywizacja rolnictwa, wojna domowa.
 - c. dysydenci.
 - d. pieriestrojka i ruchy niepodległościowe.
9. Odzyskanie niepodległości w latach 1990-1991.
 - a. śpiewająca rewolucja.
 - b. łańcuch bałtycki, komitety obywatelskie fronty narodowe i referendum ogólnoradzieckie 1991.
 - c. odzyskanie niepodległości w 1991 r.
9. Życie polityczne współczesnej Estonii i Łotwy
 - a. charakterystyka opcji politycznych obecnych we współczesnym życiu społeczno-politycznym Estonii i Łotwy.
 - b. analiza ustroju wybranej republiki.
 - c. problemy mniejszości rosyjskiej w Estonii i Łotwie.
10. Estonia i Łotwa w strukturach NATO i Unii Europejskiej.

- a. Najważniejsze problemy społeczne i gospodarcze – przyjęcie waluty Euro.
- b. Stosunki Estonii i Łotwy z Federacją Rosyjską.